

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง ความสำคัญของวิชาการงานอาชีพ

หน่วยที่ 1 ทักษะกระบวนการทำงานของฉันทน์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานแต่ละประเภทตามลักษณะงาน รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง21101 ภาคเรียนที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน

อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำความสะอาดบ้าน

การเลือกใช้ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำความสะอาดบ้าน

อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำความสะอาดบ้าน มีหลายชนิด ซึ่งเราควรพิจารณาเลือกให้เหมาะสมและใช้งานให้ถูกต้องตามชนิดของเครื่องมือ ดังนี้

1. เครื่องดูดฝุ่น เป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าซึ่งนิยมใช้กันทั่วไป มีหลายรูปแบบให้พิจารณาเลือกใช้ตามความเหมาะสม ดังนี้

ประโยชน์

1. ใช้ทำความสะอาดได้หลายลักษณะ เช่น ดูดฝุ่น ดูดน้ำ ขัดมุ้งลวด ขัดพื้น เป็นต้น
2. สะดวกและปลอดภัยต่อการใช้งาน
3. มีการรับรองคุณภาพของเครื่อง
4. มีความแข็งแรงทนทาน
5. มีขายทั่วไป สามารถซ่อมแซมได้เมื่อเกิดการชำรุดและหาซื้ออะไหล่ได้ง่าย ราคาไม่แพง

วิธีการใช้

ใช้ตามประสิทธิภาพที่ระบุไว้ เช่น ดูดฝุ่น ดูดเศษผงที่พื้น ดูดหยากไย่ ทำความสะอาดมุ้งลวด ดูดฝุ่นพรมปูพื้น และฝุ่นในรถยนต์ เป็นต้น

การเก็บรักษา ควรทำความสะอาด ก่อนการจัดเก็บเช็ดฝุ่นและม้วนสายไฟ

2. ไม้กวาด เป็นเครื่องมือสำหรับทำความสะอาดพื้นต่าง ๆ ไม้กวาดมีหลายชนิดควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะของงานดังนี้

2.1 ไม้กวาดดอกหญ้า ด้ามจับทำด้วยไม้กลม เช่น ไม้ไผ่ ปลายทำด้วยดอกหญ้ามัดติดกับด้าม

การเลือก ควรเลือกด้ามจับที่มีมีมอดกักกินด้ามไม่เล็กหรือไม่ใหญ่เกินไป จับถนัดมือปลายดอกหญ้าหน้าหนาพอสมควร
การใช้ ใช้กวาดพื้น แห้งและเรียบ เช่น พื้นไม้ พื้นซีเมนต์ขัดมัน พื้นหินอ่อน เป็นต้น **การเก็บรักษา** เอาเชือกร้อยที่ปลายไม้กวาดให้ปลายดอกหญ้าสูงกว่าพื้นเล็กน้อย การจัดเก็บโดยวิธีนี้จะทำให้ปลายไม้กวาดไม่หักงอ ไม่เสียรูปทรง กวาดได้สะดวก

2.2 ไม้กวาดทางมะพร้าว ทำด้วยทางมะพร้าว มี 2 ชนิด คือ ชนิดที่มีปลอกสวมและชนิดมีด้ามจับซึ่งทำด้วยไม้ไผ่กลม **การเลือก** ชนิดมีด้ามควรเลือกด้ามตรง จับเหมาะมือ ด้ามไม่มีมอดกักทางมะพร้าวไม่บางเกินไป ส่วนชนิดที่มีปลอกสวมควรเลือกมีปลอกสวมแน่นหนา **การใช้** ใช้กวาดพื้นที่มีน้ำขัง เช่น พื้นปูนซีเมนต์ พื้นดิน เป็นต้น **การเก็บรักษา** เก็บในที่ร่มและแห้ง ไม่ควรตากแดด หรือตากฝน โดยการแขวนหรือวางราบกับพื้น หรือวางตั้งกับพื้น หรือวางพิงด้ามลงก็ได้

2.3 ไม้กวาดเสี้ยนตาล ปลายสำหรับกวาดทำด้วยเสี้ยนตาล ด้ามทำด้วยไม้ไผ่กลมเล็ก ด้ามยาวประมาณ 3 เมตร **การเลือก** ควรเลือกที่มีด้ามตรง เสี้ยนตาลมัดติดกับด้ามแน่นหนา **การใช้** ใช้ทำความสะอาดที่สูง เช่น กวาดเพดาน ปัดหยากไย่ เป็นต้น **การเก็บรักษา** เก็บในที่ร่มและที่แห้ง ไม่ตากแดด ตากฝน วางตั้งกับพื้นหรือฟิงไว้เอาด้ามลง

2.4 ไม้กวาดไม้ไผ่ ทำจากไม้ไผ่ทั้งด้ามจับและปลายไม้กวาด ปลายไม้กวาดมีลักษณะเป็นซี่หลายซี่มัดด้วยเชือกหรือหวายแผ่เป็นแผง **การเลือก** ควรเลือกที่มีด้ามตรง ไม้เล็กหรือใหญ่เกินไป ไม่มีมอดกัด รอยมัดแน่นหนา **การใช้** ใช้กวาดใบไม้ในสนามหญ้า กวาดเศษกระดาษบนพื้น **การเก็บรักษา** เก็บในที่ร่มและที่แห้ง ไม่ควรตากแดด หรือตากฝน จัดเก็บโดยการแขวนหรือวางราบกับพื้น หรือวางฟิงเอาด้ามลงก็ได้

2.5 ไม้กวาดขนไก่ ทำจากขนไก่มัดติดกับด้ามจับไม้กวาด ยาวประมาณ 25 – 50 เซนติเมตร ด้ามจับมีทั้งที่เป็นไม้หรือพลาสติก **การเลือก** ควรเลือกที่มีด้ามตรง ขนไก่แห้งสนิท ไม่มีกลิ่นเหม็น **การใช้** ใช้กวาดพื้นเรียบ เช่น พื้นไม้กระดาน พื้นปูน **การเก็บรักษา** เก็บในที่ร่มและที่แห้ง ไม่ควรตากแดด หรือตากฝน จัดเก็บโดยการแขวนหรือวางราบกับพื้น หรือวางฟิงเอาด้ามลงก็ได้

2.6 ไม้กวาดไนลอน เป็นไม้กวาดสมัยใหม่ ด้ามทำด้วยพลาสติก ส่วนปลายที่ใช้กวาด ทำด้วยเส้นใย ไนลอน มีหลายชนิด มีทั้งที่ใช้กวาดพื้นเรียบเช่นเดียวกับไม้กวาดดอกหญ้า ชนิดกวาดพื้นหยาบ เช่นเดียวกับไม้กวาดก้านมะพร้าวและบางชนิดจะมีพูใช้ปัดฝุ่นเช่นเดียวกับไม้ปัดขนไก่ **การเลือก** ควรเลือกที่ด้ามจับเหมาะสมมือ **การใช้** ใช้ส่วนปลายสำหรับกวาดยึดติดกับด้ามแน่นหนา **การเก็บรักษา** จัดเก็บโดยวิธีแขวน เพราะจะทำให้ปลายไม้กวาดไม่เสียรูปทรง

2.6 ไม้กวาดไนลอน เป็นไม้กวาดสมัยใหม่ ด้ามทำด้วยพลาสติก ส่วนปลายที่ใช้กวาด ทำด้วยเส้นใย ไนลอน มีหลายชนิด มีทั้งที่ใช้กวาดพื้นเรียบเช่นเดียวกับไม้กวาดดอกหญ้า ชนิดกวาดพื้นหยาบ เช่นเดียวกับไม้กวาดก้านมะพร้าวและบางชนิดจะมีพูใช้ปัดฝุ่นเช่นเดียวกับไม้ปัดขนไก่ **การเลือก** ควรเลือกที่ด้ามจับเหมาะสมมือ **การใช้** ใช้ส่วนปลายสำหรับกวาดยึดติดกับด้ามแน่นหนา

3. แปรงขัด เป็นเครื่องมือทำความสะอาดใช้สำหรับขัดสิ่งสาปรก เพื่อทำความสะอาดบ้านและสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ควรพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสม ดังนี้

3.1 แปรงลวด ลักษณะขนแปรงสั้นประมาณ 2 เซนติเมตร ทำด้วยเส้นลวด ฝักติดแน่นบนแผงไม้ ลักษณะรี การเลือก ควรเลือกที่มีลักษณะรี ด้านบนมีสายพาดขวาง เพื่อสอดมือได้กระชับ เมื่อต้องการขัดการใช้ ใช้ขัดพื้นไม้ พื้นซีเมนต์ พื้นหินขัดที่สกปรกมาก โดยใช้ น้ำราดพื้นให้เปียกชื้นก่อนทำการขัดการเก็บรักษา ก่อนการจัดเก็บ เพื่อป้องกันสนิม จะต้องตากให้ขนแปรงแห้งและเก็บเข้าที่

3.2 แปรงพลาสติก ทำด้วยพลาสติก มีทั้งชนิดที่มีด้ามจับและไม่มีด้ามจับทั้ง 2 ชนิด ใช้ประโยชน์ต่างกัน การเลือก ควรเลือกที่มีขนแปรงเรียบและแน่นหนา จับกระชับมือ การใช้ ชนิดที่มีด้ามใช้ขัดโถส้วมหรือขัดอื่นๆ ที่มีตอมมากให้รอยเปื้อนสัมผัสมือส่วนชนิดไม่มีด้ามใช้ทำความสะอาดเสื้อผ้า หรืออื่นๆ ที่บริเวณไม่กว้างมาก การเก็บรักษา ก่อนการจัดเก็บควรผึ่งให้แห้งและเก็บเข้าที่

3.3 แปรงขนสัตว์หรือแปรงไนลอน ลักษณะขนแปรงสั้นประมาณ 1.5 เซนติเมตร ทำด้วยขนสัตว์ หรือเส้นใยไนลอน ขนาดและลักษณะใกล้เคียงกับขนสัตว์ ฝักติดแน่นบนแผงไม้ การเลือก ควรเลือกที่มีขนแปรงแน่นหนา จับกระชับมือ การใช้ ใช้ขัดฝุ่นละอองบนกระเปาะ รองเท้า เสื้อผ้า หรือใช้ขัดกระเปาะ รองเท้าและอื่นๆ การเก็บรักษา จัดเก็บในที่แห้ง

4. ฝอยขัด ลักษณะแผ่นขัดล้าง เป็นแผ่นสี่เหลี่ยม ทำด้วยไฟเบอร์หรือฟองน้ำ ขนาดจับเหมาะมือส่วนฝอยขัดมีลักษณะเป็นเส้นฝอยจับกันเป็นก้อน การเลือก ควรเลือกชนิดที่มีความทนทาน ราคาไม่แพงเกินไป การใช้ จัดภาชนะและสิ่งสกปรกเฉพาะที่ เช่น ก้นกระทะ ก้นหม้อที่มีคราบ ำ หรือล้างภาชนะ เป็นต้น การรักษา ผึ่งให้แห้ง

5. ไม้ถูพื้น ลักษณะมีด้ามยาว ส่วนปลายเป็นเส้นด้าย แผ่นฟองน้ำ หรือเป็นถึงผ้ามีหลายรูปแบบให้เลือกใช้ การเลือก ควรเลือกที่มีความทนทานเลือกใช้ตามความเหมาะสม การใช้ ใช้ถูพื้นต่างๆการักษา ผึ่งให้แห้ง

6. ถังและกะละมัง มีหลายขนาดให้เลือกใช้ มีทั้งเป็นโลหะ และพลาสติก การเลือก ควรเลือกที่มีความหนา ถ้าเป็นประเภทมีหู เลือกที่มีหูแน่นหนา ไม่แตกหักง่าย การใช้ ใช้ใส่น้ำเพื่อซักล้างและทำความสะอาดสิ่งของต่างๆ การรักษา ล้างให้สะอาด ผึ่งให้แห้ง และจัดเก็บโดยวิธีคว่ำหรือแขวน

7. **สารทำความสะอาด** ที่มีขายอยู่ทั่วไปมีหลายชนิด หลายยี่ห้อ แต่ละชนิดมีลักษณะและคุณสมบัติในการใช้งานต่างกัน ดังนั้น ก่อนการเลือกใช้ ควรศึกษารายละเอียดของฉลากให้เข้าใจและเลือกใช้ให้เหมาะสม ดังนี้

7.1 **ผงซักฟอก** มีทั้งชนิดเป็นผงและชนิดของเหลว **การเลือก** ศึกษาฉลากก่อนการเลือกซื้อ เลือกตามความเหมาะสม **การใช้** ใช้งานตามที่ระบุในฉลาก เช่น ใช้ทำความสะอาดเสื้อผ้า ซักล้างทั่วไป เป็นต้น **การเก็บรักษา** จัดเก็บในที่แห้ง ปิดฝาให้มิดชิด และเก็บให้พ้นมือเด็ก

7.2 **น้ำยาล้างจาน** มีทั้งชนิดที่เป็นของเหลวและเป็นครีม **การเลือก** ศึกษาฉลากก่อนการเลือกซื้อ ประสิทธิภาพเหมาะสมกับราคา **การใช้** ใช้ล้างจานหรือภาชนะอื่นๆ **การเก็บรักษา** ปิดฝาให้สนิท หยิบใช้สะดวกและเก็บให้พ้นมือเด็ก

7.3 **น้ำยาขัดและผงขัด** ทั้งชนิดที่เป็นของเหลวและเป็นผง **การเลือก** ศึกษาฉลากก่อนการเลือกซื้อ ประสิทธิภาพเหมาะสมกับราคา **การใช้** ใช้ทำความสะอาดพื้น ขัดภาชนะตามที่ระบุไว้ในฉลาก **การเก็บรักษา** ปิดฝาให้สนิท หยิบใช้สะดวกและเก็บให้พ้นมือเด็ก